

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndc/48/2023
Identifikačné číslo spisu:	1322205598
Dátum vydania rozhodnutia:	14.12.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1322205598.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa P. M. E.U., narodenú XX. B. XXXX, dieťa rodičov - matky M. E.U., narodenej XX. A. XXXX, E.Á., I. XX/XX, a otca - neuvedený, v konaní o úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o prenesení miestnej príslušnosti z Mestského súdu Bratislava II na Okresný súd Pezinok, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6NcC/25/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Krajským súdom v Trnave, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný.

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6NcC/25/2023 je príslušný Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením veci Krajským súdom v Trnave podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.1. Uviedol, že mu Krajský súd v Trnave listom zo 14. septembra 2023 podľa § 6 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) postúpil vec na rozhodnutie o nesúhlase Okresného súdu Pezinok s postúpením veci dôvodiac, že je nadriadeným súdom Okresného súdu Pezinok podľa § 3 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“). Krajský súd v Trnave poukázal na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Ndob/1/2022, 5Ndob/5/2023 a na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 824/2016 a III. ÚS 46/2012.

1.2. Krajský súd v Bratislave s postúpením veci nesúhlasil; s odkazom na ustanovenie § 3 ods. 5 písm. b) CMP účinného od 1. júna 2023 akcentoval, že funkčne príslušným na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej a tretej hlavy druhej, tretej a štvrtej časti vydanému okresným

súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je Krajský súd v Trnave. Poznamenal, že aj keď nadriadený súd, ktorý má rozhodovať v spore o miestnu príslušnosť nie je v § 112 ods. 2 a § 6 ods. 2 CMP *expressis verbis* špecifikovaný, za použitia čl. 3 ods. 2 CMP je týmto súdom Krajský súd v Trnave ako nadriadený kauzálny súd, a to s ohľadom na špecifickú povahu konaní podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP. Zákon č. 371/2004 Z. z. v § 3 ods. 3 upravuje sídla a obvody jednotlivých krajských súdov len všeobecne, ale nie s prihliadnutím na špecifiká konaní vymenovaných v ustanovení § 3 ods. 5 písm. b) CMP.

2. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

3. Podľa § 112 ods. 2 CMP ak sa zákonným spôsobom zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd; zmena bydliska maloletého z dôvodu umiestnenia maloletého v zariadení na základe rozhodnutia súdu podľa § 111 písm. l) až n) nie je dôvodom na zmenu miestnej príslušnosti súdu.

4. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

5. Najvyšší súd ako súd najbližšie spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trnave a Krajskému súdu v Bratislave, v zmysle § 6 ods. 2 CMP funkčne príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením veci je dôvodný.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že sa jedná o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa (§ 111 CMP), v rámci ktorého došlo k preneseniu príslušnosti podľa § 112 ods. 2 CMP z Mestského súdu Bratislava II na Okresný súd Pezinok, ktorý ale s prenesením miestnej príslušnosti nesúhlasil a predložil vec Krajskému súdu v Trnave ako svojmu nadriadenému súdu. Krajský súd v Trnave však s odkazom na § 2 ods. 2, § 3 ods. 2 zákona č. 371/2004 Z. z. a § 3 ods. 5 písm. b) CMP zastával názor, že keďže určenie nadriadeného súdu sa spravuje organizačnými vzťahmi vo vnútri sústavy súdov, a nie vzťahmi inštančnými - nadriadeným súdom, ktorý má rozhodovať o nesúhlase súdu s prenesením príslušnosti je Krajský súd v Bratislave.

7. Podľa čl. 3 ods. 1, ods. 2 CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

8. Civilný mimosporový poriadok ani Civilný sporový poriadok nepodávajú jednoznačnú definíciu pojmu nadriadený súd (§ 112 ods. 2 CMP len uvádza, že o nesúhlase s prenesením príslušnosti rozhodne nadriadený súd); výklad Ústavného súdu Slovenskej republiky (III. ÚS 46/2012, III. ÚS 824/2016) k obdobnej problematike, ktorý vychádzal z predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy (Občiansky súdny poriadok účinný do 30. júna 2016), je nepoužiteľný vzhľadom na novú filozofiu a odlišné východiská CMP odzrkadlené v jeho základných princípoch (čl. 1 až 14), ako aj obsah a zámer zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z., na základe ktorého v rámci tzv. súdnej reformy o. i. došlo aj k zmene § 34

CSP vymedzujúceho funkčnú príslušnosť krajských súdov ako súdov odvolacích. Od 1. júna 2023 síce nedošlo k zmene funkčnej príslušnosti, keď krajské sudy sú aj naďalej súdmi odvolacími voči rozhodnutiam okresných súdov, došlo však k doplneniu miestnej a kauzálnej príslušnosti odvolacích súdov (§ 34 ods. 1 CSP a § 3 ods. 5 CMP).

9. Aj keď konanie o návrhu matky maloletého dieťaťa na zmenu striedavej starostlivosti bolo začaté pred účinnosťou ustanovenia § 3 ods. 5 písm. b) CMP, ktorý reagoval na zákon č. 150/2022 Z. z. a určil sudy príslušné na rozhodovanie o odvolaní v kauzálne vymenovaných konaniach (v danom prípade starostlivosti súdu o maloletých), uznesenie, ktorým Mestský súd Bratislava II preniesol svoju miestnu príslušnosť na konanie, tento súd vydal 17. júla 2023, t. j. po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

10. Najvyšší súd sa zhoduje s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

11. Je nepochybné, že funkčne príslušným na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je Krajský súd v Trnave (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP). Najvyšší súd aplikujúc článok 3 ods. 2 CMP dospel k záveru, že s prihliadnutím na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov, plynulosti, rýchlosti konania, a v neposlednom rade v záujme zachovania účelu súdnej reformy s požiadavkou na špecializáciu sudcov rozhodujúcich jednotlivé agendy, nie je možné vykladať pojem nadriadený súd v prípade rozhodovania odvolacích súdov v kauzálne určených konaniach (podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP) inak, než tak, že v týchto veciach bude súbežne Krajský súd v Trnave aj kauzálne nadriadeným súdom.

12. Najvyšší súd preto uzavrel, že nadriadený súd v kauzálne určených veciach daných miestnou príslušnosťou odvolacích súdov podľa § 3 ods. 5 písm. a), písm. b) a písm. c) CMP bude rozhodovať ako súd nariadený vo veciach spojených s týmito kauzálne určenými konaniami. Opačný záver by viedol k popretiu hlavného zámeru súdnej reformy, aby veci rodinnoprávnej (tzv. poručenskej) agendy rozhodoval odvolací súd, na ktorom boli zriadené senáty špecializujúce sa na rodinnoprávnú (poručenskú) agendu, a nie Krajský súd v Bratislave, na ktorom od 1. júna 2023 senáty vyznačujúce sa takouto špecializujúcou nie sú.

13. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave je dôvodný a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.